

Савецкая БЕЛАРУСЬ

Адрэс рэдакцыі і адміністрацыі:
Менск, Рог Губэрнатарскай і Падгорнай вул. Д. І. Іванічкіна, кн. 13.

Выданьне рэўкому сацыялістычнай савецкай рэспублікі Беларусі. № 85 (95). Аўторак, 14-га сьнежня 1920 г.

Учора а 8-ой гадзіне ў вечары ў Менскім Гарацкім тэатры адчыніўся II Усебеларускі з'езд Саветаў.

На новую дарогу.

Учора ў Менску адчыніўся другі з'езд саветаў рабочых, сялянскіх і чырвонаармейскіх дэпутатаў Беларусі.

З многіх канцоў звольненай краіны з'ехаліся пасланцы працоўнага народу абрадаць становішча Беларускай дзяржавы, абтаварыць спосабы адбудовы яе дзяржаўнага і гаспадарскага жыцця.

Ужо ня першы раз за часы рэвалюцыі, за апошніе тры гады, пасылае беларускі працаўнік сваіх прадстаўнікоў на агульныя з'езды для вырашэння мэтай сваёй адраджываючай дзейнасці.

Але дагэтуль некалькі разоў ліхая сіла бліжэйшых абставін станавілася сярод дарогі, перакорваючы ў жытцё і развіццё вышэйшых, афармованых і агалошаных пастаноў дзяржаўнае важнасці і гістарычнай значнасці.

Прыходзіў нямецкі капітал і руўнаваў пачаткі адбудовы, налятаў польскі капітал і губіў ушчату працу. Гарацешная Беларусь, уставаўшая к новаму жыццю, прагнуўшае свабоды і аднаўленьня, ізноў абурвалася цёмнай нагальнай валай у яму заняпаду, пагарды і нядолі-прыгону.

Цяперашні з'езд, роджаны ў скутку вялікіх пакутаных і парэзаных Беларусі, сабраўся ў пару часавога зацішша ваяцкай

буры. Ворагі Комуністкага аднаўленьня Вялікай Савецкай фэдэрацыі часткаю знішчаны, часткаю вымушаны прымоўкнуць.

Перад работнікамі і сялянамі Савецкіх рэспублік устае магчымасць мірнага будаўніцтва.

Беларусь, стаючы на межках між сьветам свабоды і ўжывання кунізму і сьветам буржуаінага гвалтоўства над праявамі вольнай думкі, між двума адвечнымі нязмірымі ворагамі, мусіць будаваць сваё жыццё пад вечнай пагрозай буржуаінавалы.

Згубіўшы вялікую частку сваіх абшараў з мільёнамі працаўнікоў у руках крывавага панства, яна кожную хвілю можа ізноў стаць збройным полем вялікага змаганьня.

Няхай! Усё роўна рэвалюцыя стане пабыдзіцелям!

А пакуль што жыццё не чакае—дзяржаўныя рэалізацыі ня могуць спыніцца! Беларусь выходзіць на новую дарогу.

У гэты з'езд беларускі, сабраўшыся тварыць з малога вялікае, мы верым гора-чэсьць папярэднікам новага чароднага з'езду ўжо пэлай і непадзельнай Сацыялістычнай Савецкай Беларусі!

Няхай жыве Савецкая Беларусь!

Няхай жыве сусьветная фэдэрацыя Савецкіх рэспублік!

Тэлеграмы.

Далучаюцца.

У апошні час у Францыі адбывалася некалькі вабласных з'ездаў сацыялістаў.

На з'ездах прыняты пастановы далучыцца да III Інтэрнацыянала.

Англія і Савецкая Расея.

У Ангельскай сталіцы Лёндане прадстаўнік Савецкай Расеі тавар. Красін вядзе гутаркі з ангельскім правіцельствам на конт таго, каб яно голасна заявіла, што здымае блёкаду (Недапусканьне тавараў) з Расеі, каб памагло ачысьціць расейскія моры ад мінаў, а так сама, каб расейскае золата і тавары ў Англіі былі недачыны.

Амэрыка і Савецкая Расея.

Амэрыканскі сенатар Франк патрабуе наладзіць гандлёвыя зносіны з Расеяй, высьветліць пытаньне аб тым, каб зьвярнуць Расеі страты, прычыненыя ёй Амэрыкай, каб высказаць падзяку расейскаму народу за яго героіскую абарону рэвалюцыі, перадаць прывітаньне расейскаму народу з прычыны таго, што ім скінуты царызм і заявіць аб гатоўнасці Амэрыкі ўсімі сіламі дапамагчы Расеі ў яе змаганьні, каб забяспечыць сабе свабоду і парадак. Сенатар Бэрд заявіў, што блёкада Расеі—дурноўства. Як відаць з усяго, гандлёвы дагавор з Расеяй будзе першым чынам амэрыканскага прэзыдэнта Гардінга.

Заява Чычэррына да правіцельстваў славянскіх дзяржаваў.

Народны Камісар заграічных спраў тав. Чычэррын зьвярнуўся да правіцельстваў славянскіх дзяржаваў Югаславіі, Баўгарыі і Грэцыі з залгай, у якой сказаў, што ня гледзячы на павялічэньне з кожным днём прыгнётаў народных масаў да Савецкай Расеі, правіцельствы дзяржаваў дапамагаюць расейскім астаткам Урангэля, якія гатовяцца нападаць на Савецкую Расею.

Прагэстуючы проціў таго ж чынасьцяў правіцельстваў, Народны Камісар заграічных спраў выказвае пэўнасьць аб тым, што гэтыя непаразуменьні будуць спынены тады, калі паміж Савецкай Расеяй і славянскімі дзяржавамі ўстанавіцца пастаянныя зносіны. Дзеля гэтага Народны Камісар заграічных спраў прапануе зарадак пачаць мірныя перагаворы.

Прэзыдэнт Аўстрыі.

Прэзыдэнт Аўстрыіскай рэспублікі выбраны доктар Міхал Гейнш.

Пятлюра—ваенна-палонны.

Пятлюра з сваім правіцельствам прыхаў у Кельцы і прызван ваенна-палонным.

Прызнаўся.

Белатэврдзёйскі генэрал Балаховіч прызнаўся, што яго армія ўжо болей няма.

Надзеп сапдат зямлёю.

Літоўскі сойм пастанавіў надзяліць сапдат зямлёю. Кожнаму сапдату будзе дадзена ад 8 да 12 дзесяцін зямлі, атабранае ад зямляўласьнікаў.

Сур'ёзнае папажэньне.

Усе чыноўнікі ў Германіі, якія служаць у правіцельстве установах, а так сама чыгуначнікі і служачыя на поштах і тэлеграфх, патрабавалі падбаўкі жалаваньня. Гэта пагражае забастоўкаю. Які залуляе адзін германскі міністар, папажэньне лічыцца дужа сур'ёзным.

Што нам дасць Амэрыка.

Савецкая Расея падпісала гандлёвы дагавор з адным амерыканскім прамыслоўцам Вандэрліпам па якому Амэрыка дасць Расеі гэтакія тавары: 50,000 тон (тона—61 дуд) скуры, 500,000,000 банак згушчанага малака, 125,000 тон лямбэвага тавару, 500,000,000 банак мясных і інш. кансерваў, 35,000 тон вазіны, 10,000 тон камен, 10,000 тон складных часьцаў ад такарных машын, точных інструмантаў, 50,000 тонаў сылітры, 20,000 тонаў хімічных рэчаў і матэрыялу, 150,000 тон дубільных матэрыялаў, 60,000 тон хварон, 5,000 аўтамацкіх блокаў, 1,000 кавальніц для аярца (еляватары), 25 машын для золата-прамысловасьці, 1,000 аэскаватараў чыгуначных, 250 землярналак, 1,000 прыладаў аэціскавья (сідраўлічаскія прэсы), 100,000 тон сталі для інструмантаў, 50,000 пішучых машын, 50,000 ваг, 270,000 тон ваты, 6,000,000 тон вугалю, 25,000,000 пар ботаў, 5,000 паравозаў, 50,000 таварных вагонаў, 2,100 паравых трактараў, 2,000,000 тон рэльсаў і рэльсавых скрепаў, 1,000,000 сельска-гаспадарскіх машын, 1,500 газалінавых трактараў, 2,000 наборных машын, 2,000 такарных станкоў, 500 паравых катлоў, 350 вукакалей-

ны паравозаў, 10,000 грузавікоў і аўтамабіляў, 50,000 аэлякратных матараў і дэнама машын, 7,000,000 усякага струмэнту, 300,000 тон маталяў, 30,000 тон шпарту, 25,000 тон какао і кофе, 500 паравых машын, 100 карабляў для плаваньня па акіянах, 2,000 рачных параходаў, 10,000 торных долак, баргасаў, 10,000 самалётаў, 2,500 пасажырскіх вагонаў, 3,000 трамвайных вагонаў і многа чаго іншага.

За гэта Амэрыка дастане ад Расеі лес, вугаль, нафту, рэбжжа і інш. Гэтакія тавары будуць адраўляцца ў Амэрыку на Амэрыканскіх параходах.

Гэта гандлёвы дагавор зроблены з Вандэрліпам, зусім не залежыць ад тых канцэсіяў (права разрабляць баравыя зямлі і імі жары стацца), якія Расея дае Амэрыцы ў Сібіры.

Мажліва, што старшыня міністраў прыдзецца з са гэтага пакінуць службу.

Далучэньне да III Інтернацыяналу.

Надавітаваў з'езд Лета-рынгскіх прафэсійнальных саюзаў выказаўся за далучэньне да III Інтернацыяналу.

У Японіі. Безработьце.

Хвабрыкі ў Японіі дзелі браку ваканаў спынілі працу. Усіх безработных 2,000,000 чалавек.

У Амэрыцы.

Ад чаго дэвіло капіталісты гаспадарства.

У Амэрыку выбіраецца з Эўропы 15 мільянаў рабочых і сялян, якія ня могуць пракарміць сябе і свае сем'і. Але і там ім ня будзе лепш, бо ў Амэрыцы цалкам страшэньне безработьце.

У Англіі.

Англія адмаўляецца ад дапамогі Ураганьню.

Англія адкрыта адмовілася дапамагаць харчамі крыніскім уладам. Галава англійскага правіцельства заявіў, што ўсё ураганьскае войска Англію ня цікавіць. Англія пастанавіла недапускаць адраўленьня Ураганьскіх банд ні ў Турэччыне і ні ў воднай Балканскай дзяржаве.

Што чуваць заганіцай.

Агульная забастоўка ў Іспаніі.

У Мадрыдзе (сталіца Іспаніі) з кожным днём усё больш адчуваецца нястача хлеба. Шмат булачных ужо разграблены. У Барсэлоне рэвалюцыйны рух стаўся пашыраўся. У Сэвільі бастуюць рабочыя фабрыкаў і палак.

У Мадрыдзе чакаюць з дня на дзень стычкі паміж войскам і паліцыяй з аднаго і рабочымі з другога боку. Вугольныя, а гэтак сама транспартныя рабочыя, ня лічычыся з пастаноўкамі прымірэнцельнай камеры, пастамавілі пачаць забастоўку.

Забаставачны рух пашыраецца ня толькі ў Каталоніі (вокруг у Іспаніі), але і ў іншых частках Іспаніі. Аружныя стычкі паміж паліцыяй і рабочымі здараюцца ўсё часцей. Забаставашчы ў Барсэлоне студэнты награзалі разграміць унівэрсытэт; паліцыя страляла ў іх. Работы ў порце зусім спынены.

У Сэвільі ўсікая праца стала. Няма хлеба і мяса. Усё капальні бастуюць.

З Барсэлоны паведамаюць, што забастоўка ў буйных прамысловых прадпрыемствах, у порце і на чыгуначных выездах ца далей.

У Францыі.

Ня сыходзяцца.

Паміж французскім прэзыдэнтам і французскім старшым

нёю міністраў узняліся спрэчкі. Старшыня міністраў схіляецца на тое, каб аднавіць зносіны з Савецкай Расеяй, а прэзыдэнт на гэта не згаджаецца.

Неадкладныя пытаньні.

(На ўвагу ўсебеларускага з'езду Саветаў.)

Савецкая Беларусь, як і Савецкая Расея, прыступае к мірнаму і спакойнаму будаўніцтву. Але перад тым, каб гэта ўшчаць, Савецкай Беларусі трэ перш наладзіць упраўчую дзяржаўную машыну—яна трэба ствараць найвышшую ўправу краінай. Дзеля гэтага склікаецца на 12 сьнежня ўсебеларускі з'езд Саветаў. З'езд мае выдзяліць выканаўчы камітэт і паставіць беларускі Савет народных камісараў.

Гэтым двум упраўнічым установам з'езд і даручыць кіраўніцтва ўсім жыцьцём Савецкай Беларусі, даўшы ім свой наказ на далейшую працу і на парадак гэтае працы. Але перад тым, як даручыць працу зусюднім выбраным установам, галоўныя пытаньні будаўніцтва краю мае разглядзець сам з'езд.

Паміж іншымі пытаньнямі, якія стаяць на чарзе свайго ўжытку і на якія з'езд мусіць зьвярнуць першым чынам сваю ўвагу—гэта пытаньне: культурае і аэканамікае.

Прэ царскім парадку вымушэньня к жыцьцю Беларускай нацыянальнай культуры—ўсімі спосабамі нішчалася.

Расейскаму правіцельству таго часу Беларусь патрэбна была толькі для абіраньня для безадкладнага паваньня на ёй самадзяржаўным парадкам.

„Северо-Западный Край“, як звалі губэрнатары і куплены імі пісакі, то была неаддзельная частка „праваслаўнай адной Расеі“. Усякія спробы пайсьці супроціў гэтага нішчаліся і руйнаваліся нашчэнт. Культурны рух то і была адна з формаў змаганьня беларускіх працаўнікоў супроціў гвалтоўнай русіфікацыі краю. А калі так, то ясна, што самадзяржаўным намесьнікам Беларусі зусім няцікаўна было патвараць „беларускаму сепаратывму“.

Дзякуючы гэтаму, беларускі працоўны народ мусіў карміцца нагальнай „ісціна расейскай“ чыноўнічай школай з аднаго боку, ды тайнай клярыкальна-контрадоўскай польскай школай з другога, павінен быў чытаць або расейскую газету пагрома-чарнасотніцкага гатунку, або польскую шляхецка-памешчачкую. Ні тэатру, ні кніжні на сваёй мове беларускі селянін і рабочы ня мелі.

Аднач узраст нацыянальнай культуры нясьціканна большыўся, прабіваючыся з-пад цяжкага прыгабту. І в часам овабоды скарб не надоўніўся багатымі запасамаі, якія цяпер настойна

вымагаюць свайго ўжываньня. У гэтым часе момант пераходзі к мірнаму будаўніцтву і культурнай творчасьці беларуская вёска запаслася беларускімі школамаі, распаўсюджвалася ідэя беларускага тэатру, нашлася вялікая патрэба ў беларускай літаратуры. Так ама цікавасць аб Беларусі захапіла і савецкую Расею, рабочыя і сяляне якое цэлых шэсьць гадоў мелі справу з ёй астаўчыся ў няведаньні, што гэта за краю, адкуль ён, што за народ у ён жыць. Для гэтага патрэбны „научныя труды і рассуджваньне“. (Да друку каванне і распаўсюджваньне. (Да друку маецца шмат гатовых). Але для што неадложна падручнікі, для тэатру—пэсэ, для чагачоў кніжкі і газеткі. Вось з'езд і мусіць пастамавіць: Павінен гэта дастаць, усё гэта зрабіць. Павінен пастамавіць, каб дзяржаўнае выдавецтва ва Беларусі ўсю ўвагу зьвярнула на выданьне беларускіх падручнікаў, прыгожай пісьмечнасьці, тэатральных твораў і „научных трудов і рассуджваньня“. Бо ці-ж можа быць у Савецкай овабоднай краіне, якая вялікімі патурамаі дарагою цанам заплаціла за машынасьць адбудаваць сябе культурна-гаспадарта, ці-ж можа быць, каб не завалася ў ён коду выяўленьня нацыянальнай народнай культуры.

Менскі павятовы з'езд Саветаў.

Заслухаўшы даклад на бягучае моманту, з'езд аднагалосна прыняў рэзалюцыю, у якой паміж іншым гаворыцца: Менскі павятовы з'езд Саветаў вітае працоўную беднату ўсяго сьвета у яе барадзьбе проці ўласці паноў і капіталізму, а гэтак сама іле братняе прывітаньне сялянскім і рабочым Савецкай Расеі і Украіны, аламаўшы, разам з працоўнымі масамі Беларусі, апошніе сілы ўнутрашняй контр-рэвалюцыі.

З'езд вітае Вышшы Заканадаўчы Орган Беларусі, з'езд Саветаў, надольжкогадзяцца

заданьне паміж іна-дзяржаўнага будаўніцтва Беларусі і падняцця яе эканамічнай моцы, апраччана на рэвалюцыйныя сілы працоўных мас.

З'езд лічыць, што Беларусь павінна быць Непадзельнай Савецкай Сацыял-стычнай Рэспублікай у яе этнаграфічных граніцах і што на мірную канфэрэнцыю, дзе вядуцца перагаворы аб лісе Беларусі паміж Сав. Расеяй і Украінай з аднаго боку і Польшчай з другога, павінна быць паслана ад Беларускай Савец. Сацыяліст. Рэспублікі мірная дэлегацыя.

У Савецкай Расеі.

Амерыканскі вугаль вьзвэцца ў Расею.

Дзяржанцы старанна вывозяць каменны вугаль у Расею, прычым для дутэйшай перавозкі, яны нанялі шмат нарвэжскіх параходаў, на якіх умо адпраўлена 80.000 тон вугля ў Мурманскі.

На хвабрыках.

Праца хвабрыкаў Івана-Вазнясенскай ваколіцы павалчылася. Дзённы выработы—2600 казаккаў гатовага паркалю. У Каменску вытупкаецца 2800 казаккаў у дзень і г. д.

Барадзьба за асьвету.

У Влані Саратаўскай губ. ізноў адчынена 20 школ дзеля 500 вучняў. У бліжшыя часы адчыняцца яшчэ новыя школы.

Дамы асьветы.

У Педербурзе адчыняцца „Дамы асьветы“, у якіх будзю ўстроены навуковыя габінэты, майстэрні, бібліятэкі і кінематографы.

Гандаль з заганіцай.

У другую палову лістапада

з заганіцы праз Ямбург прыбыло ў Савецкую Расею больш 320 вагонаў розных тавараў. У ліку гэтых тавараў прыбыло 78 вагонаў каменнага вугля з Даніі, 48 вагонаў волава з Галандыі і Нямеччыны, 35 вагонаў паперы, 7 вагонаў папяронай паперы, 5—газетнай. Папера прыбывае найбольш з Швэцыі.

Гэтак трэба зрабіць усюды.

Гамбюўскі Губэрскі Камітэт працы аб'явіў прыказ аб рэгістрацыі ўсіх літэратараў, журналістаў, тэхнікаў газетнай справы, якія знаходзяцца ў губэрні і якія працуюць у сучасны момант у друку, ці раней працавалі, ня ўключаючы працаваўшых у дараваляцкім друку.

Пятніца замест нядзелі.

Крайвая нарада прафэсійна-нальных сьпізоў Туркыстанскай рэспублікі прызнала за вечна патрэбным, каб на абшарах рэспублікі дзень супачынку быў перанесены з нядзелі на пятніцу. Гэтую прапанаваную зьмяняць тым, што магаматане складаюць больш 90% ўсяго насяленьня Туркыстанскай рэспублікі. Светкаваньне нядзелі заўсёды прымушала шмат прадпрыемстваў і устаноў сьвяткаваць два дні на тыдзень.

У Расеі лепей.

Выехаўшы з Расеі ў Латвію па сваёму хаценьню згодна замірэньню цяпер ізноў у большасьці прагуцца вярнуцца ў Расею, бо ў свабоднай Латвіі зусім няма ян жыць.

Аб чым пішуць расейскія газэты.

Няхай себе брзшуць.

Паміж іншых плёткаў на Савецкую Расею яе ворагі калячасьцей карыстаюцца падбукторваньнем народу розных нацыянальнасьцяў супроціўнікам аўтаацельскай палітыкі Расеі. Цяпер, калі ў сярэдзіне ўсіх пытаньняў стаіць рэвалюцыйны рух на усходзе, агенты буржуазіі стараюцца ўбачыць у голаў каўкаскім народам тую думку, што быдцям іх палітоўна хоча захапіць да себе Расея. Гэту правакацыю разьбівае ў гутарцы з дапаўняткам газэты „Праўда“ сябар савету чынаваньняў народаў усходу т. Паўловіч. Ён, між іншым, кажа: (Праўда. № ад 5 студня):

„Савецкая Расея не заікаўлена ў тым, каб прыгвітаць Грузыю і Арменію. Наадварот, нашы жыцьцёвыя інтарэсы на Каўказе і на усім усходзе патрабуюць, каб і Грузыя і Арменія сапраўды былі самастойнымі і незалежнымі краінамі і ня былі ні прыпасам, ні лялькай у руках Антанты (аўрупа Анліі, Амэрыкі, Францыі і Італіі)“.

Вядома, што не, і з'езд гэта мусе сказаць. Так з пытаньнем культуры.

Ня іной і з другім важным пытаньнем адбудоўнай гаспадарчага жыцьця Беларусі.

Трымаўшы вянкі беларускі працоўны народ у прыгоні і ў цемнице, самадзяржаўе аднак высасвала з яго ўсе сокі на кошт жывой сілы. Крывавая вайна захаціла для сваіх страшэньных тавнасьцяў Беларусь, каторая праз чатыры гады выносіла на сваім целе яе ярмо. Беларуска работнік і селянін сам вымушан быў быць сьведкам зруйнаваньня свайго краю і нават моўчкі прымаць у гэтым удзел. Бацькі і маткі, выгнанне з сваіх габядаў, павіны былі ісьці ў сьвет шукаць сабе прытулка і на дарозе гінуць тысячамі ад голаду і пошусьцяў, а дзеці мучылі, бачачы гэта, бараніць самадзяржаўе і інтарэсы расейскай буржуазіі.

Вайна сьліжыла ўсё багацьце краю, амьрцэвіла яго і людзямі. Але мала таго. Вайну дарэкую зьмяніла нямецкая акупацыя, потым польскае „спажэньне“. Новыя два гады руйнаваньня Беларусі зрабілі яе пустыром, як ёсьць Расеяныя на глухх вутках Расеі, удекады гібеюць у нязбываючых спадзэвах

вярнуцца да хаты, адбудаваць сваё гаспадарства. А застаўшы ў дому—без ковей, без жывёлы і хлеба.

Гэткае становішча не павінна цярыць адкладу ў сваім напраўленьні. Савецкая ўлада вольнае Беларусі міргае прывабным агоньчым мнагалакутэям бязэнанам—яны наўрымсьцяцца, каб дутэй прыліцець на яго. Беларуска Рэспубліка парадзьне надзеі абяздоленнага доўгім ліхалецьцем сялянства на тое, што яны могуць выйсьці з непасільнага свайго палажэньня.

Вядома, гэта будзе окарэй гадзі, як вырабіцца між савецкай уладай і беларускім працаўніком, якога гэта ўлада ёсьць сабсьцеўнае ўладай, як вырабіцца між імі згодныя і дружныя адносіны, паразуменьне і налад у працы. Але заўчэсьяе ўсебеларускаму з'езду трэба запамітаваць, што Беларусь неадкладна вымагае адбудоўні.

Трэба даць хоць якую мажлівасьць патрошку варочацца бязэнанам. Гэта новыя работніцкія сілы ў Расеі марнуецца задарма, а ў сябе дома яны маглі б прылажцца з карысьцю.

Патрэбна прыняць усю рады для падмогі абабранама панамі селяніну. Усюды пагарэлі вёскі, зьнішчана маёмасьць. Няма ковей. Трэба ўшчыць

будоўлю вёсак на дзяржаўны кошт, трэба дастаць колькі мага ковей і раздаць іх беднейшым сялянам, трэба дастаць сярпоў, кос, жалеза, плугоў. Нийменьні ковей і гаспадарчых прыладаў грозіць зьмяшэньню пасяўных абшараў—(ужо гэта ёсьць), што зусім блажая рэч і так пры цяперашнім палажэньне земляробства—і вёска не старчае хлеба ня толькі гораду.

І тысячы іншых патрабаў уважэдняць у вьнізак гаспадарчае праграмы аднаўленьня зруйнаванага гаспадарства.

З'езду павінна пільна і старэнна разрабіць гэту праграму і намеціць парадак яе правядзеньне у жыцьцё. Бо трэба памятаць, што толькі на крэйкім культурным і гаспадарчым фундаманце можа крэйнуць і умацоўвацца Савецкая ўлада, што маргнуць і сіла савецкай Беларусі ў яе сапраўды свабодным разьвіцьці.

Трэба помніць і гэтыя два п. газэты зрабіць не паміж іншым, а настаўціць іх ка першым пляне і рашыць поўнасьцю.

З. Ж.

З свабодных вёсак.

Дэпутатам другога ўсебеларускага з'езду саветаў рабочых, сялянскіх і чырвонаармейскіх дэпутатаў. 13 сьнежня 1920 г.

З свабодных вёсак, з вольных мест,
Дзе моўчкі ўсё ўсё маўчала,
Вудоўля волі іх сабрала
У дзяржаўны Менск на новы з'езд.

З набытых мукі чорных дзён
Сьцягнуўшы цяжары прыгоны,
Прызваў суды іх окліч звонны
Тварыць краіне свой закон.

Вядняк-працоўнік, селянін
Свабоднай часці Беларусі
Жыцьцё упартае прымуся
Свой край раўняць да ўсіх краін.

Які нявольнікам паноў
У глыбі душы хаваў ён мэту
Сказаць гучліва ўсяму сьвету,
Што край рабочых і мушэжкоў

Прыждзе ў канцох парытае,

Калі сумее адрадіцца...
Цяпер вось мэта мае збыцца,
Цяпер той момант настася.

Хоць ран яго ня ссозла кроў
І жной ад рэзаў ўсё-ж сацыяца—

У муры вяковае сталіцы
Скылося соткі пасланцоў.

На сьнім працоўных, на парад,

На збор адноўленага веча,
Судзіць і радзіць ў простых рэчах,

Як лепі ўскрапіць Савецкі лад,

Каб край зьняпадшы, край ахяр

Жыцьцём сваім мог адрадіцца

І часьцімі парэзакмі зьліцца
У пагрозы ворагам абшар...

З свабодных вёсак, з вольных мест,

Ад Белай Русі дэпутаты,
Ваданьняў вугал не пачаты

Рашыць назваў вас гэты з'езд.

Менск, 12/IX—20. Цішка Гартны.

Што робіцца на Беларусі.

Веска Голацка Ігуменскага павету Дукорскай воласьці.

У нашу веску прыехалі 8 апрадкамы 8 дзівізіі т. т. Рапнікаў і Вятлугін, каб сяляне аддалі збожжа і мяса на разьвэрсы. Сяляне бяз спрэчак гэта робяць. Яны сабралі 55 п. 10 ф. жыта, 208 п. 35 ф. аўса, 975 п. ячменю, 438 п. бульбы і 245 п. сена, але сяляне вельмі незадаволены апрадкамамі затым, што раскладку яны робяць ня вельмі добра. Усё яны меруюць на Разанскую і Тульскую губерні: калі ўсё трывае, дык давай збожжа і мяса, ня глядзячы маеш, ці ня маеш. І серадзяк і бядняк усе ў іх пад адну мерку. Да гэта яшчэ не такая бяда, але ўсё лепшыя выпадкі тава рышаў. Як ужо вышэй сказаана, сабралі збожжа і сена з сялян і адправілі да Рудаенску на пункт за 10 вярстоў для злучы ў казну; але тут арабілася цікавае адарэньне. Дарэгам атрэслася збожжа 83 п. 12 ф. Сяляне пачасалі патыліцу і ня ведалі, што з гэтага будзе. Тав. Рапнікаў вельмі скора зразумеў, што зрабіць, каб папоўніць утраску. Ён зноў налажыў на сялян, каб яны папоўнілі. Добры інтэрас. Але сяляне ня ведаюць, што будзе з іх дабром на пункце. Можна яна там зусім выплыцца і ня будзе чым карміць Чырвоную армію і рабочых на фабрыках, калі там такія Рапнікавы.

Гэта арабіў тав. Рапнікаў з збожжам, але сяляне ня ведаюць, што ён хоча зрабіць з курэй і мясам. Па разьвэрсы сяляне павінны аддаць 80 ф. мяса курамі. Т. Рапнікаў загадаў, каб сяляне зрабілі клеткі для курэй і прынеслі іх з кожнай хаты па паўтары курэцы, а хат у нас 65. Цяпер узнікае пытаньне—на чым будзе вяжыць тав. Рапнікаў, каб з 97 штук курэй было ўсяго 80 фунтаў. Ён мусіць цяпер бзіцца, каб куры не паляцелі ў вырай, дык сабірае больш, чым треба, а можа ўсё ў яго другое заданьне, але нам не вядома. Треба, каб пачытала яго аб гэтым Чэка, бо так рабіць вельмі дрэнна савецкаму працоўніку.

У Койданаве.

У м. Койданаве, Менскага павету арганізаваны Кам. Сац. Апекі і Дакторска-харчовы пункт, на якім падаецца по-мач мясцоваму сялянству.

У Мазыры.

На Мазыр выдана Камісарыятам апекі 10.000.000 руб., побач з гэтым згодна з распарадженьнем т. Чэрвякова, адчынены дакторска харчовы пункт. Дзеля лепшага кіраўніцтва прышоў у Мазыр выехаў асабіст і паўнамоцны Кам. Сац. Апекі.

У Бабруйшчыне.

У Бабруйскім павеце ў ва-

коліцах, дзе нідзе няма грасавалі банды Балаховіча, спешна арганізавана дакторска-харчовы пункт.

У Гомельшчыне.

Суражскі пав. Гомельская губ., выпаўніў цоўнасьць раскладку хлеба, круп і мяса. Рагачоўскі пав. выпаўніў 116 процантаў хлебнай раскладкі. Абудын пав. пастаўлена на Чырвоную даску

Менскае жыцьцё.

"Тыдзень дзіцяці".

У "тыдзень дзіцяці" будзе арганізавана гуляньне дзяцей на вуліцах. Тэатры і кінамагарафы рыхтуюць спецыяльныя праграмы для дзяцей.

Усе сталюкі ў розных ваколіцах гораду будуць выкарыстаны для дзяцей. Так сама транспартны аддзел дае на "Тыдзень дзіцяці" 15 аўтабіляў і 10 фурманак.

Камісія па харчаваньню і збору на "Тыдзень дзіцяці" паставіла зьяваўца ў камісарыят земляробства з просьбай арганізаваць пастаянную выдачу малака для дзіцячых дамоў.

Ад збору ў тэатрах і кінамагарафах мае быць адлічана на карысьць дзяцей 10 процантаў.

Грашовы збор у працягу 3-х дзён даручаецца Комуніскаму Саюзу Моладзі.

Дзіцячыя дамы, прытулкі і школы будуць папраўляцца праз арганізаваныя суботнікі.

Усерасейскі Цэнтральны Камітэт па няладжаньню "Тыдня дзіцяці" выпускае на гэты час з агітацыйнай мэтай газету пад назвай "Тыдзень Дзіцяці".

Сельска-гаспадарчыя курсы.

Камзём даручыў кіраўнікам культуры асьветнага і сельска-гаспадарскага аддзелаў хутка расначаць арганізацыю цэлага раду сельска-гаспадарскіх курсаў і ў працягу 2-х тыдняў зрабіць у гэтым пытаньні даклад і апрацаваць праграму курсаў.

Курсы дзеля падгатоўкі інструктараў беларускіх школ і школьных работнікаў.

15-га сьнежня ў Камісарыяце Асьветы Беларусі адчы-

няюцца курсы дзеля падгатоўкі інструктараў беларускай школы і школьных работнікаў для беларускіх, жыдоўскіх і польскіх школаў. П. вятковым Адзінам прапануецца камандаваць сваіх прадстаўнікоў. Слухачом даецца стол і кватэра. Прыяжджаючым таварышам прапануецца захапіць з сабою крыху харчоў, сьняжні і пасьпель. Для асоб, якія ня лічацца школьнымі работнікамі, треба каб скончылі ня менш, як вышэйшае пачатковае вучылішча. Запіс жадаючых запісацца слухачамі адбываецца што дня ў Камісарыяце Асьветы.

Санітарны агляд гораду.

Кам. Абароны Здароўя пачаў рабіць санітарны агляд гораду па ўсіх кватэрах.

З'езд служачых заходняй чыгункі.

16-га г. м. адчыніцца з'езд служачых заходняй чыгункі ў Менску. На з'ездзе будзе разглядацца гаспадарчая справа Савецкай Расеі і інш.

Усё дэлегатаў на з'ездзе будзе каля 600 чалавек.

Тэатр і мастацтва.

У нядзелю 12 сьнежня ў дзяржаўным тэатры ставілі п'еску "На дне". Усе артысты ігралі вельмі добра, але ня глядзячы на гэта аднекуль раздаліся два сьвісты. Наогул прыкмячаецца, што з'яўся сьвістаючыя сьвісты ці добра ці ня добра іграюць артысты. Гэта хуліганства.

Паведамленьне.

Адчынены запіс сяброў Клубу ў сталюку пры Беларускай Рабочым Клубе. Запіс закончыцца 19-га сьнежня. Праўленьне Клубу.